

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
Community Organizations Development Institute (Public Organization)

๕๑๒ ถนนนวมินทร์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐ โทร ๐๒-๓๓๘-๘๓๐๐-๒๐ โทรสาร ๐๒-๓๓๘-๘๓๔๒

ประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ แบบการจดทะเบียนการจัดตั้งชุมชน
และการจดทะเบียนจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

เพื่อให้การจัดตั้งและการพัฒนาสภาองค์กรชุมชนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นไปโดยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ เกิดผลดีพร้อมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ สร้างระบอบประชาธิปไตย และระบบธรรมาภิบาล โดยให้การจดทะเบียนจัดตั้งชุมชนเป็นกระบวนการที่เปิดให้กลุ่มประชาชน เครือข่ายชุมชน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบลได้รับรู้อย่างทั่วถึง มีส่วนร่วมในการรวบรวมและรับรองข้อมูลชุมชนประเภทต่างๆ ตลอดจนการประชุมชี้แจงการจดทะเบียนจัดตั้งชุมชนและการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล เพื่อให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลที่ชัดเจนร่วมกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ แบบการจดทะเบียนจัดตั้งชุมชน และการจดทะเบียนจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒. ในประกาศนี้

“ชุมชนอื่น” หมายความว่า ชุมชนที่มีสมาชิกของชุมชนรวมตัวกันมากกว่าหนึ่งหมู่บ้าน

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ข้อ ๓. ชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในแต่ละหมู่บ้าน ที่ประสงค์จะจดทะเบียนจัดตั้งไว้กับผู้ใหญ่บ้าน ให้ผู้แทนชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมของหมู่บ้านนั้นแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านทราบพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานซึ่งแสดงข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดตั้ง วันเดือนปีที่จัดตั้ง และวัตถุประสงค์ที่จัดตั้ง พร้อมด้วยข้อบังคับ (หากมี)

(๒) วิธีการรวมตัวกันหรือวิธีการรับสมาชิก

(๓) ระบบบริหารจัดการที่สมาชิกมีส่วนร่วม ซึ่งหมายความรวมถึงวิธีการได้มาซึ่ง ผู้นำชุมชนและผู้บริหาร

(๔) ความต่อเนื่องในการดำเนินการอย่างน้อยหกเดือน ซึ่งอาจเป็นรายงานการประชุมที่แสดงให้เห็นถึงการประชุมที่ต่อเนื่องกัน หลักฐานการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง หลักฐานการชำระค่าสมาชิกอย่างต่อเนื่อง หรือหลักฐานอื่นใด

(๕) หลักฐานการประชุมของชุมชนท้องถิ่นที่มีมติให้จัดแจ้งการจัดตั้ง มติดังกล่าว ให้ระบุผู้แทนชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดแจ้งการจัดตั้งด้วย

เอกสารหลักฐานตามวรรคหนึ่งจะเป็นลายมือเขียนหรือพิมพ์ก็ได้ โดยให้พิจารณาถึงสาระสำคัญที่ปรากฏในเอกสารเป็นสำคัญ

ข้อ ๔. เมื่อผู้ใหญ่บ้านได้รับจัดแจ้งพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานครบถ้วนแล้ว ให้ออกหลักฐานการจดแจ้งให้แก่ชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม และแจ้งให้สถาบันทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่ผู้ใหญ่บ้านเห็นว่ากลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันและแสดงความจำนงจะจัดแจ้งการจัดตั้งชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ไม่มีลักษณะเป็นชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยสภาพองค์กรชุมชนที่ดี หรือขาดเอกสารหลักฐานตามที่กำหนดก็ดี ให้ชะลอการจดแจ้งไว้ก่อน และให้ส่งเรื่องให้สถาบันพิจารณาวินิจฉัยโดยเร็วภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง คำวินิจฉัยของสถาบันให้เป็นที่สุด

หลักฐานการจดแจ้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามแบบที่สถาบันกำหนด โดยให้สถาบันจัดส่งแบบพิมพ์ดังกล่าวให้กับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการเขต ตามความจำเป็น

ข้อ ๕. ชุมชนอื่นในตำบลประสงค์จะจัดแจ้งการจัดตั้งไว้กับกำนัน ให้ผู้แทนชุมชนนั้นแจ้งให้กำนันทราบ และให้นำความในข้อ ๓ และข้อ ๔ มาใช้บังคับกับการแจ้ง และการจดแจ้งโดยอนุโลม

ข้อ ๖. ในกรณีที่หมู่บ้านหรือตำบลไม่มีผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน ให้จัดแจ้งการจัดตั้งชุมชนต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในกรณีเขตกรุงเทพมหานครให้จัดแจ้งไว้กับผู้อำนวยการเขต และให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการเขตแล้วแต่กรณี ดำเนินการตามข้อ ๓ และข้อ ๔ โดยอนุโลม

ข้อ ๗. การจัดแจ้งการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ
ดังนี้

- (๑) การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลให้เป็นไปตามความพร้อมและความสมัครใจ
ของชุมชนในตำบล
- (๒) ให้ผู้นำชุมชนทุกประเภทที่ได้จัดแจ้งการจัดตั้งชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน
ร่วมกันปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนชุมชนหมู่บ้านละ ๔ คน ส่วนชุมชนอื่นให้ได้ผู้แทนชุมชน
ละ ๒ คน
 - (๓) เมื่อชุมชนหมู่บ้านและชุมชนอื่นได้ผู้แทนตาม (๒) แล้ว ให้ผู้แทนชุมชน
ดังกล่าวมาร่วมประชุมปรึกษาหารือกันในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล ในการประชุมดังกล่าวต้องมี
ผู้แทนชุมชนมาร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนผู้แทนชุมชนทั้งหมดในตำบลนั้นที่ได้จัด
แจ้งการจัดตั้งชุมชนแล้ว และมติการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลต้องมีความเห็นสอดคล้องต้องกันจำนวนไม่
น้อยกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนผู้แทนชุมชนทั้งหมดในตำบลนั้นที่ได้จัดแจ้งการจัดตั้งชุมชนแล้ว
 - (๔) เมื่อที่ประชุมมีมติให้จัดแจ้งการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลแล้ว ให้ที่
ประชุมตาม (๓) ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล ดังนี้
 - (ก) กำหนดจำนวนและคัดเลือกสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลซึ่งเป็น
ผู้แทนของชุมชนทุกประเภทในแต่ละหมู่บ้านและผู้แทนชุมชนอื่นในตำบล
 - (ข) กำหนดจำนวนสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวน
สมาชิกตาม (ก) และให้ที่ประชุมคัดเลือกสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิในวาระต่อไป ทั้งนี้การคัดเลือกสมาชิก
ผู้ทรงคุณวุฒิให้คัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นที่เคารพหรือยอมรับนับถือของชุมชนในตำบลนั้น
 - (๕) สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลซึ่งเป็นสมาชิกผู้แทนชุมชนและสมาชิก
ผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้
 - (ก) มีภูมิฐานะหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ หรือมีชื่อในทะเบียนบ้านตาม
กฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านในตำบลนั้นเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีจนถึงวันคัดเลือก
 - (ข) ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่
ของพรรคการเมือง ในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันคัดเลือก
 - (ค) ไม่เคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก
วุฒิสภา สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเข้ารับ
การสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันคัดเลือก

(ง) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ให้ผู้แทนของที่ประชุมตาม (๑) ดำเนินการจดทะเบียนการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลต่อกำนันในตำบลนั้น และกรณีที่ตำบลใดไม่มีกำนัน ให้จดทะเบียนต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือกรณีเขตกรุงเทพมหานครให้จดทะเบียนต่อผู้อำนวยการเขต

(๗) การจดทะเบียนการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลให้มีเอกสารประกอบดังต่อไปนี้

(ก) แบบคำขอการจดทะเบียน

(ข) ข้อมูลสภาองค์กรชุมชนตำบล

(ค) รายงานการประชุมการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล

ข้อ ๘. ให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับกับการรับจดทะเบียนการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลโดยอนุโลม

ข้อ ๙. ใ้รับการจดทะเบียน การจัดตั้งชุมชนและสภาองค์กรชุมชนตำบล ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายสมชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน